

Aan:
de heren P. Zwiers en H. Loof

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 20 december 2016
Ons kenmerk 51/3.4/2016004441
Behandeld door de heer G. Oosten (0592) 36 52 78
Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 41 Reglement van orde inzake
laagvliegroute Zuidoost-Drenthe

Geachte heren Zwiers en Loof,

In uw brief van 29 augustus 2016 hebt u een aantal vragen gesteld over de laagvlieg-
route Zuidoost-Drenthe. Deze vragen zijn door ons beantwoord met de brief van
6 oktober 2016, kenmerk 40/3.3/2016003849.

In uw brief van 19 oktober 2016 hebt u vervolgvragen gesteld, waarvoor wij de beant-
woording met onze brief van 23 november 2016, kenmerk 2016004441, hebben uitge-
steld.

De antwoorden op uw vragen zijn (mede) gebaseerd op informatie die wij van het
Ministerie van Defensie hebben ontvangen.

De door u gestelde vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1 en 2

- Kunt u alsnog aangeven of de straaljagers zich buiten de daarvoor aangewezen
vliegzone hebben begeven? Zo nee, waarom niet?
- Als dit inderdaad wel het geval is geweest kunt u aangeven waaróm dit is
geweest? Is hier sprake van een vergissing, een incident of een andere reden?

Antwoord 1 en 2

*Nee, dat kunnen wij niet aangeven. De monitoring van het gebruik van de laag-
vliegroute is een aangelegenheid van het Rijk. Wij hebben contact opgenomen
met het Ministerie van Defensie. Over individuele vliegbewegingen en handhaving
van de regels voor de laagvliegroute worden in verband met de nationale veilig-
heid geen externe mededelingen gedaan.*

Vraag 3, deel 1

Bent u het met de PvdA-fractie eens dat er grote risico's ontstaan wanneer er verschillende kaarten in omloop zijn binnen het vliegverkeer?

Antwoord 3, deel 1

Wij onderkennen de risico's die ontstaan door het in omloop zijn van verschillende kaarten. Deze zorg hebben wij nadrukkelijk bij het ministerie onder de aandacht gebracht en is opgelost omdat de kaarten zijn aangepast. Deze aanpassing is gepubliceerd in de Staatscourant van 2013, nummer 14318 van 14 juni 2013.

Zo kunnen eventuele onduidelijkheden in de toekomst hopelijk voorkomen worden.

Vraag 3, deel 2

Onderkent u deze risico's voor zowel het vliegverkeer als bij de geplande windturbines?

Antwoord 3, deel 2

Ja. Echter, de kwestie is opgelost. De kaart is verstrekt aan de initiatiefnemer van het windpark Drentse Monden, die bij de detaillering van het windpark heeft aangegeven rekening te houden met de laagvliegroute. Naar aanleiding van de tervisielegging van de provinciale Gebiedsvisie windenergie Drenthe in 2013 hebben diverse bewoners van het gebied vragen over de ligging van de laagvliegroute gesteld aan Defensie. In reactie daarop is door Defensie aangegeven dat zowel in de plannen van de initiatiefnemer als in de provinciale Gebiedsvisie rekening gehouden wordt met de beperkingen van de laagvliegroute.

Hiermee is er volledige helderheid over de ligging van de laagvliegroutes en is er geen risico dat windturbines worden gebouwd die strijdig zijn met de binnen de laagvliegroute geldende restricties.

Vraag 4, deel 1

Kunt u aangeven hoe het mogelijk is dat deze laagvliegzone verschillend op kaarten staat vermeld?

Antwoord 4, deel 1

In 2013 is vastgesteld dat in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (RARRO, 9 december 2011) een foutief kaartje van de laagvliegroute was opgenomen. Volgens dit kaartje zou de laagvliegroute in Zuidoost-Drenthe een extra knik hebben. De Luchtmacht heeft de route met de extra knik gehanteerd in de vluchtplannen van de vliegers en is ook daadwerkelijk volgens die route gevlogen. Onbedoeld is deze route vervolgens in het RARRO terechtgekomen.

Met de wijziging van het RARRO van 6 juni 2013, waarin een correctie is doorgevoerd en de kaart van het RARRO in overeenstemming is gebracht met het kaartmateriaal van de 'Regeling VFR-nachtvluchten en minimum vlieghoogten voor militaire luchtvaartuigen' (Staatscourant 251 van 29 december 1994), is deze onduidelijkheid weggenomen.

Vraag 4, deel 2

Kunt u aangeven via welk besluitvormingsproces een eventuele wijziging in de laagvliegroute tot stand is gekomen?

Antwoord 4, deel 2

De militaire laagvliegroutes nummers 10 en 10A zijn vastgelegd in de 'Regeling VFR-nachtvluchten en minimum vlieghoogten voor militaire luchtvaartuigen' (Staatscourant 251 van 29 december 1994). In deze regeling zijn de exacte coördinaten van de hartlijn van de route genoemd.

Deze route is de afgelopen jaren door Defensie in het kader van het vooroverleg over gemeentelijke en provinciale ruimtelijke plannen bekendgemaakt aan de betreffende gemeenten en provincies.

In maart 2016 is een inrichtingsplan met coördinaten van de te plaatsen turbines ter beoordeling voorgelegd. Door Defensie is vastgesteld dat de coördinaten van de geplande windturbines (en de overdraai) niet binnen de laagvliegroute (de 3.704 meter brede strook) zijn gelegen.

Naar aanleiding van de tervisielegging van de provinciale Gebiedsvisie windenergie Drenthe in 2013 hebben diverse bewoners van het gebied vragen over de ligging van de laagvliegroute gesteld aan Defensie. In reactie daarop is door Defensie aangegeven dat, zowel in de plannen van de initiatiefnemer als in de provinciale Gebiedsvisie, rekening gehouden wordt met de beperkingen van de laagvliegroute.

Vraag 5

Bent u het met de PvdA-fractie eens dat helderheid over deze laagvliegzone cruciaal is voor de geplande windturbines in het gebied? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Met de beantwoording van de vragen 3 en 4 is volledige helderheid over de ligging van de laagvliegroutes gegeven. Er is dan ook geen risico dat windturbines worden gebouwd die strijdig zijn met de binnen de laagvliegroute geldende restricties.

Vraag 6

Bent u bereid het Ministerie van Defensie te verzoeken om duidelijkheid te verschaffen over wat er op 29 augustus jl. heeft plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zoals aangegeven in de beantwoording van de vragen 1 en 2, wordt er niet van de laagvliegroute afgeweken, indien daarvoor geen aannemelijke (veiligheids)redenen aanwezig zijn.

De vragen zijn aan Defensie voorgelegd en er worden geen vluchtgegevens van militaire luchtvaartuigen aan derden verstrekt. Wij kunnen derhalve geen duidelijkheid geven over hetgeen er op 29 augustus 2016 heeft plaatsgevonden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

wa/coll.

, secretaris

, voorzitter

Aan de voorzitter van Gedeputeerde Staten in de provincie Drenthe
Dhr. J. Tichelaar
Postbus 122
9400 AC Assen

Datum: 19 oktober 2016

Betreft: Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van orde betreffende laagvliegroute Zuidoost Drenthe (vervolgvragen).

Geachte voorzitter,

Op 29 augustus 2016 stelde de fractie van de PvdA Drenthe schriftelijke vragen over straaljagers die, voor zover wij hebben kunnen nagaan, vlogen buiten de daarvoor aangewezen laagvliegroute.

Op 7 oktober 2016 zijn deze vragen beantwoord. Echter, er is geen antwoord gekomen of de straaljagers daadwerkelijk buiten de laagvliegroute hebben gevlogen. Het is de PvdA-fractie bekend dat er marges zijn rondom de centrale vlieglijn van 1.852 meter aan weerszijden. Zo staat het ook op de kaarten aangegeven.

De PvdA-fractie wil weten of de straaljagers zich buiten deze marges hebben begeven en daarmee daadwerkelijk buiten de laagvliegzone. Aangezien de beantwoording nog onvoldoende was, heeft de PvdA nog een aantal vervolgvragen:

1. Kunt u alsnog aangeven of de straaljagers zich buiten de daarvoor aangewezen vliegzone hebben begeven? Zo nee, waarom niet?
2. Als dit inderdaad wel het geval is geweest kunt u aangeven waaróm dit is geweest? Is hier sprake van een vergissing, een incident of een andere reden?

Er is al langere tijd discussie over de exacte ligging van de laagvliegroute. Op vliegkaarten voor recreatievliegers staat de laagvliegzone anders vermeld dan op kaart 7 van 'Zoekgebied grootschalige windenergie'. Deze kaarten worden nog gebruikt door recreatievliegers.

3. Bent u het met de PvdA-fractie eens dat er grote risico's ontstaan wanneer er verschillende kaarten in omloop zijn binnen het vliegverkeer? Onderkent u deze risico's voor zowel het vliegverkeer als bij de geplande windturbines?
4. Kunt u aangeven hoe het mogelijk is dat deze laagvliegzone verschillend op kaarten staat vermeld? Kunt u aangeven via welk besluitvormingsproces een eventuele wijziging in de laagvliegroute tot stand is gekomen?

5. Bent u het met de PvdA-fractie eens dat helderheid over deze laagvliegzone cruciaal is voor de geplande windturbines in het gebied? Zo nee, waarom niet?
6. Bent u bereid het Ministerie van Defensie te verzoeken om duidelijkheid te verschaffen over wat er op 29 augustus jl. heeft plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet?

Met vriendelijke groet,
namens Statenfractie PvdA Drenthe,

Hendrikus Loof

Peter Zwiers